

УДК 549:001.32(477)

Орест Матковський¹, Євгенія Сливко², Ірина Побережська³

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Грушевського, 4, Львів, Україна, 79005*

¹*mineral@lnu.edu.ua; <https://orcid.org/0000-0001-7632-6080>*

²*emslivko@i.ua; <https://orcid.org/0000-0002-2731-0602>*

³*iryna.poberezhska@lnu.edu.ua; <https://orcid.org/0000-0001-5020-8326>*

ДВНАДЦЯТИ НАУКОВІ ЧИТАННЯ ІМЕНІ АКАДЕМІКА ЄВГЕНА ЛАЗАРЕНКА

Наведено інформацію про Дванадцять наукових читання імені академіка Євгена Лазаренка на тему “Мінералогія України: сучасний стан і перспективи”. Читання відбулися 14 грудня 2022 р. на геологічному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка. До початку читань опубліковано збірник матеріалів, який містить 27 праць з різних напрямів мінералогічної науки.

Ключові слова: наукові читання, академік Євген Лазаренко, мінералогія, Львівський національний університет імені Івана Франка.

DOI: doi.org/10.30970/min.73.05

Наукові читання імені академіка Євгена Лазаренка започатковано у Львові у грудні 1997 р. відповідно до ухвали наукової конференції, присвяченої 80-річчю від дня народження вченого (Львів, 1992). Уже відбулося 11 читань: сім – у Львові, три – у Києві, одні – в Одесі. Їхній внесок у розвиток мінералогії висвітлено у спеціальній публікації на сторінках “Мінералогічного збірника” за 2021 р. та монографії “Вшанування пам’яті академіка Євгена Лазаренка” (Матковський, Сливко, 2022) [2, 3]. Читання проводили періодично, найчастіше кожні два роки, останні відбулися у вересні 2018 р. Основним місцем проведення був спортивно-оздоровчий табір “Карпати” Львівського національного університету імені Івана Франка. Чарівна природа Закарпаття приваблювала численних учасників читань, до того ж захід завжди супроводжувався надзвичайно цікавими екскурсіями на різноманітні відслонення.

Дванадцять наукових читання імені академіка Євгена Лазаренка планували провести 2020 року, потім 2021, однак на заваді стала пандемія. У 2022 р. умови ще більше ускладнились через воєнні дії РФ проти України. Та на зло всім ворогам було вирішено провести ці читання на геологічному факультеті ЛНУ імені Івана Франка і присвятити їх 110-річчю Євгена Костянтиновича, яке припадало на 26 грудня 2022 р. То ж Дванадцять наукових читання імені акад. Євгена Лазаренка на тему “Мінералогія України: сучасний стан і перспективи” запланували на 14–15 грудня 2022 р. Очікували на три засідання у змішаному пленарно-дистанційному форматі, на яких передбачалося

заслухати й обговорити 21 усну і дев'ять стендових доповідей. На жаль, через воєнний стан, зокрема, періодичне знеструмлення факультету, вдалося провести тільки одне пленарне засідання 14 грудня, у якому взяло участь понад 50 осіб. Урешті-решт “очні” й “дистанційні” учасники читань заслухали п'ять доповідей, ознайомилися з однією стендовою доповіддю та виступили з обговореннями.

Засідання вступним словом відкрив заступник голови оргкомітету читань, декан геологічного факультету, проф. М. Павлуць. Привітання виголосив голова оргкомітету, проректор з наукової роботи ЛНУ імені Івана Франка, акад. Р. Гладішевський. Доповідачі наголосили на тому, що XII читання присвячені 110-річчю від дня народження акад. Є. Лазаренка, який 25 років працював у Львівському університеті, з них 12 був ректором, що надзвичайним є його внесок в українське національне відродження та розвиток науки й освіти в університеті.

Виступ проф. О. Матковського.

Привітання акад. Р. Гладішевського.

Перша доповідь, яку виголосив проф. *О. Матковський*, стосувалася презентації книги “Вшанування пам’яті академіка Євгена Лазаренка” (автори *О. Матковський*, *Є. Сливко*), яка щойно вийшла в ЛНУ імені Івана Франка [3]. Книгу присвячено 110-річчю від дня народження акад. Євгена Лазаренка, 150-річчю Наукового товариства імені Шевченка та 170-річчю Мінералогічного музею імені академіка Євгена Лазаренка Львівського національного університету імені Івана Франка. Книга містить передмову, п’ять розділів, післямову, літературу і фотоальбом. У передмові зазначено, що в життєвій і творчій біографії вченого можна виділити чотири періоди: харківсько-воронезький (університетський), уральський (академічний), львівський (університетсько-академічний) і київський (академічний).

У першому розділі наведено стислий огляд життєвого і творчого шляху Є. Лазаренка, його науково-педагогічної, організаторської і громадсько-політичної діяльності, яка найактивніше виявилась у Львові та Києві. У цей час з’явилися два потужні мінералогічні центри – львівський на геологічному факультеті Львівського університету імені Івана Франка і київський в Інституті геохімії і фізики мінералів АН УРСР, почало працювати Українське мінералогічне товариство, зародилася і поступово формувалася нині всесвітньовідома наукова мінералогічна школа академіка Євгена Лазаренка. Це був “золотий вік” мінералогії в Україні. У другому розділі висвітлено найвагоміші фахові здобутки Є. Лазаренка, такі, як підготовка фахівців-мінералогів, заснування першого періодичного фахового видання “Мінералогічний збірник”, відродження й розвиток Мінералогічного музею, підготовка і видання десяти фундаментальних монографічних зведень з регіональної й генетичної мінералогії,

шести видань підручника “Курс мінералогії” і знаменитого тримовного “Мінералогічного словника”.

Учасники XII наукових читань імені акад. Євгена Лазаренка.

У третьому розділі схарактеризовано презентації книги “Академік Євген Лазаренко. Нарис про життєвий і творчий шлях, спогади, фотоальбом” (автори нарису й упорядники О. Матковський, П. Білоніжка, В. Павлишин; Львів, 2005), які відбулися у Львові й Києві, та круглі столи пам’яті Є. Лазаренка, пов’язані з відзначенням у грудні 2011 р. 350-річчя Львівського університету. Четвертий розділ присвячено столітньому ювілею Євгена Костянтиновича. Опубліковано книгу “Євген Лазаренко – видатна постать ХХ століття” (автори доповідей і упорядники О. Матковський, П. Білоніжка, В. Павлишин; Львів, 2012), яка містить тексти доповідей, оголошених на круглому столі 2011 р., 30 спогадів про Є. Лазаренка геологів, філологів, фізиків, поетів, співаків. У Геологічному музеї Національного науково-природничого музею НАН України проведено наукову конференцію “Такий різний світ мінералогії” (квітень, 2012), під час якої відкрито вітрину “Академік Лазаренко Євген Костянтинович”; на базі спортивно-оздоровчого табору “Карпати” ЛНУ імені Івана Франка відбулися Сьомі наукові читання імені академіка Євгена Лазаренка на тему “Розвиток ідей академіка Євгена Лазаренка в сучасній мінералогії” (вересень, 2012); урочисті академії, присвячені столітньому ювілею вченого, проведено в ЛНУ імені Івана Франка (24.12.2012) та ІГМР імені М. П. Семененка НАН України (26.12.2012).

У п’ятому розділі презентованої книги проаналізовано вшанування пам’яті Є. Лазаренка в українській мінералогічній науці: офіційно затверджено наукову мінералогічну школу Євгена Лазаренка; проведено 12 наукових читань його імені; ім’я Лазаренка мають мінералогічний музей у ЛНУ імені Івана Франка, новий мінерал,

викопна фауна, унікальний кристал берилу, вулиця у Львові; на фасадах головного корпусу університету та ІГМР імені М. П. Семененка НАН України в Києві встановлено барельєфи і меморіальні дошки.

Книга починається і завершується чудовими висловами із двох спогадів про Євгена Костянтиновича. Перший належить філологу за фахом, професору кафедри української літератури імені акад. М. Возняка А. Скоцю. Він починається такими словами: “Бережімо про нього пам’ять. Добру пам’ять. Довго бережімо. Він того заслужив... Він житиме в науковому слові, у своїх наукових працях і житиме вічно, бо він творив науку істинну, глибоку, фундаментальну, університетську, справді академічну, а тому вічну”. Післямова книги завершується висловом біолога й еколога за фахом, академіка М. Голубця. І ці слова як ніколи актуальні сьогодні – у важкі часи, коли український народ зі зброєю в руках відстоює свою свободу і незалежність. Михайло Андрійович закликав українське суспільство “очиститися від інертності, переляку, пасивності, спокійної споглядальності й стати на громадську стежину, протоптувану цим славним ученим, педагогом і громадським діячем, щоби брати на себе відповідальність ... за будівництво національної держави... Академік Є. Лазаренко йшов на двобій із жорстокою українсько-належницькою системою... Унікальність академіка Є. Лазаренка заслуговує не лише на те, аби про нього згадувати під час ювілейних дат і в біографічних нарисах. Його діяльність, позиція й поведінка мають стати зразком для сучасних інтелектуалів, працівників освіти, науки, культури, політики й державного будівництва”.

Доповідь, яку оголосив проф. *В. Павлишин*, присвячена презентації книги “Історія мінералогії в Україні. З 90-х років ХХ ст. донині” (автори В. Павлишин, О. Матковський, С. Довгий, 2022). Ця праця є логічним продовженням книги “Історія мінералогії в Україні: від глибокої давнини до 90-х років ХХ ст.” (2019), яка містить такі перші п’ять розділів: Віхи та періодизація історії мінералогії (до ХІІІ ст.); Зародження мінералогії (ХVІІІ ст.); Становлення та розвиток мінералогії (ХІХ ст.–1940-ві роки); Золотий вік мінералогії в Україні (1940–1990 роки). Презентована книга, відповідно, містить передмову, три розділи (шостий–восьмий), висновки, літературу, додаток (“Словник мінералів України”) та іменний покажчик. Шостий розділ присвячено мінералогічним науковим школам, серед яких першою і найпотужнішою є регіонально-мінералогічна наукова школа академіка Євгена Лазаренка, яка зародилася й розвивалася, головню, у ЛНУ імені Івана Франка та ІГМР імені М. П. Семененка НАН України. Учні й вихованці цієї школи є авторами низки фундаментальних монографічних зведень з регіональної та генетичної мінералогії, навчальних, навчально-методичних, довідково-бібліографічних видань, словників тощо. Друга наукова школа – термобарогеохімічна професора Миколи Єрмакова – теж зародилася у Львівському університеті, а згодом інтенсивно розвивалася в ІГГК та ІГМР НАН України. Її діяльність висвітлено в монографії “Термобарогеохімія в Україні” (Матковський, Наумко, Павлунь, Сливко, 2021). Третя наукова школа – кристалохімічна академіка О. С. Поваренних – теж бере початок з Львівського університету, однак формувалася й інтенсивно розвивалася вона в ІГМР. Поряд із нею активно розвивалася четверта мінералогічна наукова школа – фізики мінералів професорів Івана Матяша, Олексія Платонова і Аркадія Таращана. Діяльність і внесок у розвиток сучасної мінералогії цих двох наукових шкіл досить детально схарактеризовано у двох книгах: “Здобутки мінералогії в Україні (до 100-річчя геологічної служби України і Національної академії наук України)” (Павлишин, Матковський, Довгий, 2018) та

“Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М. П. Семененка НАН України: 50 років” (відп. ред. В. Павлишин, 2019).

Сьомий розділ презентованої книги – найбільший за обсягом (понад 300 сторінок), він присвячений сучасному етапу розвитку мінералогії і зародженню наномінералогії. У розділі є сім підрозділів. У першому під назвою “Регіональна мінералогія” схарактеризовано чотири напрями: спеціальний мінералогічний, мінералого-геохімічний, вивчення окремих мінералів та їхнього типоморфізму, хронологія відкриття мінералів у надрах України. У другому підрозділі висвітлено систематичну мінералогію, а решту підрозділів присвячено таким напрямам: генетична мінералогія, кристалохімія мінералів, фізика мінералів, мінералогічна кристалографія, експериментальна та фізико-хімічна мінералогія, біомінералогія, космічна мінералогія, наномінералогія, прикладна мінералогія, музейна справа (описано мінералогічні музеї й мінералогічні пам’ятки природи України).

З доповідями виступають доктори геол.-мін. наук В. Павлишин та Г. Кульчицька.

У розділі 8 “Шляхи розвитку та доля мінералогії України в кризових умовах” акцентовано увагу на розвитку всіх фундаментальних і прикладних напрямів сучасної мінералогії, зокрема, розглянуто проблеми створення рідкіснометалевої, золоторудної, камінебарвної, міднорудної і кварцової галузей, а також необхідність піднесення мінералогії на рівень державних завдань. Завершується книга дуже важливим додатком – словником мінералів України, у якому виділено затверджені назви видів мінералів і наведено кристалохімічні формули затверджених видів.

Президент Українського мінералогічного товариства Г. Кульчицька виголосила доповідь “Академік Євген Лазаренко – творець мови мінералогії” (автори Г. Кульчицька, Д. Черниш, Л. Сетая). У ній проаналізовано професійні мови, мінералогічні тлумачні словники, синоніми й діалекти мови мінералогів, сучасну базу даних мінералів України. Ганна Олександрівна згадала слова мінералога Євгена Лазаренка: “Мінералогічна номенклатура – мова мінералів. Мова може бути хорошим засобом спілкування тільки за умови її значного поширення і однакового змістовного значення тих самих слів” та поета Максима Рильського: “Не бійтесь заглядати у словники: це чистий яр, а не суще провалля, збирайте, як розумний садівник”.

У доповіді зазначено, що мінеральний світ не стоїть на місці. За два роки, що минули з часу опублікування в “Записках УМТ” “Словника українських назв мінеральних видів” (укладачі Г. Кульчицька, Д. Черниш, 2019), він поповнився на понад дві сотні мінеральних видів: на кінець 2021 р. їхня кількість сягнула 5 780. Отже, слід постійно поновлювати дані про мінеральний вид, що найліпше робити з використанням

вебресурсів. Для цього УМТ разом з ІГМР за спонсорської допомоги доньки Є. Лазаренка Євгенії започаткувало вебсайт “Мінералогічна енциклопедія України”, куди заносять усі зміни в царстві мінералів. На підставі доопрацьованого “Словника...” і доповнень про нові зареєстровані протягом 2019–2021 рр. види, структуру мінералів та належність до великих груп підготовлено й видано монографію “Українська номенклатура мінералів” (Кульчицька, Черниш, Сетая, 2022), яку Г. Кульчицька презентувала учасникам Дванадцятих наукових читань імені акад. Є. Лазаренка. Безумовно, ця книга стане термінологічною опорою для українських мінералогів та інших фахівців у царіці наук про Землю. Вона містить відомості про назву мінералу, його кристалохімічну формулу, сингонію, рік затвердження комісією Міжнародної мінералогічної асоціації, походження назви та іншу інформацію.

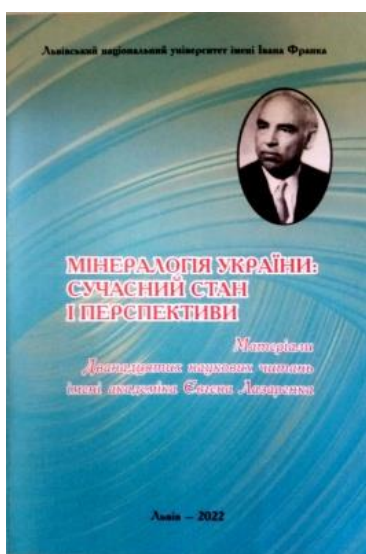
Четверте повідомлення було присвячене внеску Є. Лазаренка у вивчення мінералогії вивержених комплексів Західної Волині (автори Н. Бацевич, І. Наумко, Ю. Федоришин). Доповідачка *Н. Бацевич* зазначила про важливість матеріалів першого монографічного зведення з мінералогії і петрографії вивержених комплексів Західної Волині, які стали підґрунтям подальших досліджень. Автори вивчали термобарогеохімію й петрохімію вулканітів трапової формації та флюїдний режим формування пов’язаного з нею мідного зруденіння і запропонували нову флюїдно-ліквідаційну гіпотезу походження цього зруденіння.

Онлайн-довідь *М. Ковальчука* стосувалася нещодавно відкритого (27.09.2022) геологічного музею на факультеті природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова в Києві. Музей створено з ініціативи декана факультету Г. Турчинової, завідувачки кафедри географії В. Шабельської й автора доповіді. У 18 вітринах експонується 490 взірців мінералів і гірських порід з різних куточків світу. До поповнення колекції активно долучилися Геологічний музей і коледж КНУ імені Тараса Шевченка, геологічний відділ Національного науково-природничого музею НАН України та Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат, а також окремі геологи, науковці й педагоги – К. Деревська, В. Нестеровський, В. Сукач та ін.

Під кінець цього повідомлення в аудиторії зникло світло, тому вирішили почати обговорення доповідей, опублікованих матеріалів і на цьому завершити читання. В обговоренні взяли участь А. Бучинська, В. Дяків, Г. Кульчицька, О. Матковський, І. Наумко, В. Павлишин. Завідувачка Мінералогічного музею *А. Бучинська* стисло виклала матеріал доповіді “Графіт із колекції Мінералогічного музею імені Євгена Лазаренка Львівського національного університету імені Івана Франка” (автори О. Цільмак, А. Бучинська, К. Бурбан, Т. Дворжак). Зазначено, що за музейними взірцями можна вивчати історію досліджень, властивості й походження мінералів, їхній видобуток та використання, географію поширення родовищ. Зокрема, у фондах музею зберігаються колекції графіту і графітовмісних порід з родовищ України (Завалівське, Бурштинське) і світу (Шрі-Ланка, Мадагаскар, Китай, Австрія, Норвегія, Канада та ін.). За 170 років існування музею в ньому нагромадилась величезна кількість різноманітних взірців і не менше архівних матеріалів. Отже, працівники музею продовжуватимуть “занурюватись у це інформаційно-мінералогічне море”.

В. Дяків у своєму виступі торкнувся важливих заходів щодо соляної галузі, які провадять в Україні у зв’язку з воєнним станом. Агресія рф проти України по суті знищила “Артемсіль” – державне підприємство в Бахмуті й Соледарі на Донеччині. Це було одне з найбільших подібних підприємств у світі та найпотужніше солевидобувне

підприємство Європи, яке забезпечувало потреби в харчовій і технічній солі не тільки України, а й низки країн Європи. Тому нині працюють над відновленням солевидобутку, виробництвом харчової й технічної солі з родовищ Карпатського регіону. Для цього фахівці Стебницького ГХП “Полімінерал”, Наукового центру інституту “Гірхімпром” та геологічного факультету ЛНУ імені Івана Франка розробляють варіанти отримання високоякісних солей різного хімічного складу для різноманітних потреб зі Стебницького, Калуш-Голинського, Тереблянського, Солотвинського та інших родовищ.

До початку ХІІ читань опубліковано збірник матеріалів [1], у якому містяться всі доповіді, оголошені на засіданні, а також численні повідомлення, тематика яких досить різноманітна: регіональна, космічна, генетична, прикладна мінералогія та ін. Зокрема, регіонально-мінералогічне спрямування мають повідомлення, присвячені К-Ва мінералізації в габроїдах Хайдарканського рудного поля (Південний Тянь-Шань) (автори Н. Білик, І. Побережська, Л. Генералова, О. Гнилко, Б. Тербишалієва) та мінеральному складові чорносланцевих відкладів середньої юри фундаменту Передкарпатського прогину (Я. Яремчук, Н. Радковець, Ю. Колтун). Проблем космічної мінералогії стосуються праці про мінеральний склад включень у залізистих метеоритах (Н. Кичань), природу ниткоподібних кристалів у метеоритах (В. Семененко, С. Ширінбекова), особливості звітрювання Fe-Ni-металу і троїліту хондрита NWA 024 (H₄) (С. Ширінбекова, Ю. Литвинен-

ко), мінералогічну характеристику тонкозернистої оболонки порфірової хондри у вуглистом хондриті Allende (CV₃) (К. Шкуренко). Генетичне спрямування мають праці про епігенетичні процеси як чинник впливу на стійкість гірничих масивів Північного залізородного району (В. Євтехов, С. Тіхлівець, Св. Тіхлівець), генетичну інформативність спектроскопічних параметрів зеленого і блакитного амазоніту (Т. Лупашко, А. Таращан, К. Ільченко, О. Гречановська), генетичні особливості золоторудних родовищ (М. Павлунь), сульфатні мінерали в зоні окиснення сульфідних руд Мужієвського золоторудного родовища (Є. Науменко, О. Гречановська, І. Луцьова, Ю. Литвиненко), аутигенний мінералогенез силіцитів нижнього кременистого горизонту менлітової світи (І. Попп, Ю. Гаєвська), особливості розподілу ільменіту й монациту в корі звітрювання та середньооеценових континентальних утвореннях Філіопільсько-Брусилівської депресії (Подільський мегаблок Українського щита) (Л. Фігура, М. Ковальчук), розподіл розсипних мінералів у відкладах новопетрівської світи і північній частині Бузько-Росинського мегаблока (Ю. Крошко, М. Ковальчук), хімічний склад і мозаїчну структуру метаміктного циркону Пержанського родовища як індикатори процесів метасоматозу (В. Хоменко, К. Ільченко). Праці прикладного спрямування такі: *Мельничук В., Мельничук Г.* Мінерально-ресурсний потенціал Донецького і Придніпровського економічного районів як чинник військової агресії рф

проти України; Чернієнко Н., Павлишин В. Створення в Україні повнокровної рідкіснометалевої гірничорудної галузі – вагомий крок до поліпшення економіки країни; продемонстрована стендова доповідь Матрофайло М., Бучинська І., Побережський А. Буре вугілля на заході України: історія, сучасний стан і перспективи. П. Білоніжка навів спогади про акад. Лазаренка в повідомленні “Троянди і терни в житті Євгена Лазаренка”. Мінералогічній кристалографії в Україні присвячена доповідь В. Квасниці, у якій зазначено, що недостатність кристалографічного вивчення мінералів зумовлена загальним багаторічним кризовим станом мінералогії у країні, зокрема, кадровим вакуумом мінералогічних кристалографів та відсутністю сучасного обладнання для проведення кристаломорфологічних й анатомічних досліджень. Дуже цікавою є праця В. Павлишина, Н. Чернієнко та Л. Соломатіної генетично-кристалохімічного спрямування під назвою “Про що свідчить сучасна кристалохімічна формула гентгельвіну?”. У ній зроблено висновок, що гентгельвін Пержанського родовища – це еволюційно-революційний продукт складного процесу мінералоутворення: мінерагенетична система + глибинний флюїдний потік. Висока температура сприяла високій активності Zn^{2+} , яка завершилася кластеризацією структури. Кластер $[Zn_4S]^{6+}$ стабілізував Be-Si каркас (1:1) тетраєдрів – зародився гентгельвін.

Плакаємо надію, що наступні наукові читання імені академіка Євгена Лазаренка відбудуться у звільненій незалежній Україні і прийматиме їх, як звичайно, чарівний Закарпатський край.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Матковський, О. (відп. ред.) (2022). *Мінералогія України: сучасний стан і перспективи. Матеріали Дванадцятих наукових читань імені академіка Євгена Лазаренка*. Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка.
2. Матковський, О., Сливко, Є. (2021). Наукові читання імені академіка Євгена Лазаренка та їхній внесок у розвиток сучасної мінералогії. *Мінерал. зб., № 71*, 3–27.
3. Матковський, О., Сливко, Є. (2022). *Вшанування пам'яті академіка Євгена Лазаренка*. Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка.

REFERENCES

1. Matkovskiy, O. (Resp. Ed.) (2022). *Mineralogy of Ukraine: current state and prospects. Materials of the 12th Academician Yevhen Lazarenko's Scientific Readings*. Lviv: Publishing Centre of Ivan Franko National University of Lviv. (in Ukrainian)
2. Matkovskiy, O., & Slyvko, Ye. (2021). Academician Yevhen Lazarenko's Scientific Readings and their contribution to the development of modern mineralogy. *Mineralogical Review, 71*, 3–27. (in Ukrainian)
3. Matkovskiy, O., & Slyvko, Ye. (2022). *Honouring the memory of Academician Yevhen Lazarenko*. Lviv: Publishing Centre of Ivan Franko National University of Lviv. (in Ukrainian)

Стаття: надійшла до редакції 05.02.2023
прийнята до друку 12.12.2023

Orest Matkovskiy¹, Yevheniia Slyvko², Iryna Poberezhska³

*Ivan Franko National University of Lviv,
4, Hrushevskoho St., Lviv, Ukraine, 79005*

¹*mineral@lnu.edu.ua*

²*emslivko@i.ua*

³*iryana.poberezhska@lnu.edu.ua*

ACADEMICIAN YEVHEN LAZARENKO'S TWELFTH SCIENTIFIC READINGS

Information on the Twelfth Scientific Readings named after Academician Yevhen Lazarenko on the topic “Mineralogy of Ukraine: current state and prospects” is provided. The Readings took place on December 14, 2022 at the Faculty of Geology of Ivan Franko National University of Lviv. They were timed to the 110th anniversary of the birth of the outstanding scientist. A collection of materials containing 27 papers from various areas of mineralogical science has been published before the Readings.

Three meetings were planned in a mixed plenary-distance format, at which 21 oral and nine poster presentations were expected to be heard and discussed. Unfortunately, due to the martial law, in particular, periodic blackouts of the Faculty, it was possible to hold only one plenary session, in which more than 50 people took part. In the end, the participants of the Readings listened to five reports, got acquainted with one poster report and made discussions.

We cherish the hope that the next Readings will take place in liberated, independent Ukraine and will be hosted, as usual, by the magical Transcarpathia region.

Key words: Scientific Readings, Academician Yevhen Lazarenko, mineralogy, Ivan Franko National University of Lviv.